

Bevarandeplan för Natura 2000-området Killingsanden

Foto: Jon Andersson

Fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-12
Namn och områdeskod: Killingsanden, SE0810453
Skyddsstatus: Natura 2000: Särskilt bevarandeområde (SAC)
Kommun: Robertsfors
Övrigt skydd: Utökat strandskydd enligt miljöbalken 7 kap 13-18§§
Markägare: Robertsfors kommun
Förvaltare: Länsstyrelsen Västerbotten
Areal: 7,9 ha

Karta

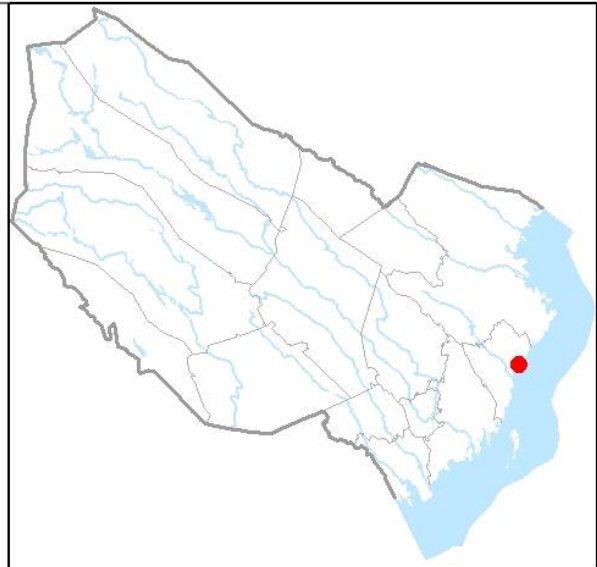
Killingsanden
Områdeskod: SE0810453
Kommun: Robertsfors
Area: 7,9 ha

Länsstyrelsen
Västerbotten

Gräns för Natura 2000-området

0

0,2

0,4

 Kilometer

Natura 2000

Natura 2000 är EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. I Sverige har vi ca 4 000 Natura 2000-områden varav ca 250 finns i Västerbottens län. För varje område finns naturtyper och/eller arter utpekade. Syftet med Natura 2000-området är att bidra till att de för området utpekade naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus i Sverige och EU, vilket innebär att de utpekade arternas och naturtypernas utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter finns och kan bevaras.

Bevarandeplan

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. Här beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna, deras bevarandetilstånd i det specifika området, samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem. Om åtgärder och skötsel krävs för att uppnå målen beskrivs de också. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen ska fungera som vägledning och stöd om någon form av exploatering blir aktuell. De naturvärden som finns i respektive Natura 2000-område får inte påverkas negativt och därför krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka bevarandevärdena i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka områdets bevarandevärden. Detta regleras i miljöbalken 7 kap 28-29§§. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsens miljöenhet före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

1640 Sandstränder vid Östersjön	0,5 ha
2110 Fördyner	0,2 ha
2120 Vita dyner	0,7 ha
2130 Grå dyner	0,3 ha
2140 Risdyner	0,4 ha
2180 Trädklädda dyner	1,0 ha

Beskrivning av området

Killingsanden ligger cirka 6 kilometer nordost om Sikeå i Robertsfors kommun. Killingsanden är en boreal sandstrand av Östersjötyp och består av dynhabitat i olika successionsstadier, från sandstranden till de trädklädda dynerna. Området domineras av öppna sanddytor, perenn vegetation, samt glesa skogsdungar med framförallt tall. Killingsanden är unik då den är förskonad från exploatering så som till exempel hus och bryggor. Det stora värdet området har består därför delvis i att det är en av de få kvarvarande oexploaterade stränderna som finns kvar i Västerbottens läns kustland. Området berörs även av ett utökat strandskydd.

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs Fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

Den oexploaterade stranden med olika successioner av dyner.

Motivering

Killingsanden är en av få oexploaterade stränder i Västerbottens kustland.

Prioriterade åtgärder

Flera av naturtyperna är beroende av någon form av markstörning för att inte växa igen. Killingsanden är en välkänd badplats och slitaget som det medför är positivt för dynmiljöerna i området.

Beskrivning av utpekade naturtyper

1640 Sandstränder vid Östersjön

Naturtypen består i Killingsanden av en 150 meter lång, långgrund, flack strand, inklusive randen med sandbindande växter mellan stranden och dynerna. Vegetationen är sparsam och består av bl.a. strandråg och strandärt.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt.

Bevarandemål

Naturtypen ska ha kontinuerlig naturlig störning av vågor, strömmar och vind, och anläggning av t.ex. pirar, vågbrytare eller erosionskydd får inte förekomma. Naturtypen ska förbli opåverkad av verksamheter såsom muddring, sandtäkt och bebyggelse. Artsammansättningen ska vara naturlig. Arealen ska inte minska utöver naturliga förändringar som landhöjningen medför.

2110 Fördyner

Första stadiet när sanddyner bildas, låga upphöjningar mellan stranden och de högre dynerna som uppstår när sand blåser inåt.

2120 Vita dyner

De vita dynerna utgör sanddynssuccessionens andra stadium efter fördynerna. De är högre än fördynerna och vegetationen så gles att dynen präglas av den ljusa sanden. I Killingsanden är de vita dynerna framförallt bevuxna med strandråg, med en del små, spridda bestånd av strandvial.

2130 Grå dyner

Stabila, kustnära sanddyner som inte längre vandrar. Vegetationen på grå dyner domineras av torktåliga arter, ofta med ett stort inslag av mossor och lavar.

2140 Risdyner

Permanent dyner som inte längre vandrar. Utgör ett senare successionsstadium än de grå dynerna. Dynerna är näringsfattiga och sura till följd av urlakning och har en hedartad vegetation som domineras av olika ris, bl.a. kråkbär, ljung eller klockljung.

2180 Trädklädda dyner

I representativa fall är de trädklädda dynerna ett sent stadium av igenväxning, där träd etablerat sig på dynerna längst in från stranden. Sanden är ofta till stor del stabil, men solexponerade sandblottor kanter av dynerna är viktiga strukturer för många arter. De trädklädda dynerna vid Killingsanden är låga och dåligt utbildade. De har bara enstaka äldre träd och mängden blottad sand är liten.

Bevarandetillstånd idag för kustdynerna (2110, 2120, 2130, 2140, 2180)

Vissa delar av området håller på att växa igen med sly och tall. Det finns få äldre tallar och död ved saknas. I området finns dock mycket blottad sand vilket är positivt.

Bevarandemål för kustdynerna (2110, 2120, 2130, 2140, 2180)

Samtliga stadier (fördyner, vita dynor, grå dynor och risdynor) ska förekomma i mosaik. Dynerna ska i huvudsak trädfria och vara tydligt påverkade av sand som transporteras med vinden. Bar sand ska förekomma rikligt, även i de grå dynerna. Området ska förbli oexploaterat. I anslutning till risdynerna ska den typiska arten sandjordtunga finnas. På de trädklädda dynerna ska det finnas äldre tallar, gärna solbelysta, som tillåts att åldras. Arealen av respektive naturtyp ska inte minska utöver naturliga förändringar som landhöjningen medför.

Hotbild

Exploatering utgör det största hotet mot området. Exploatering i vattnet, såsom pirar, vågbrytare, bryggor och muddring, kan förändra den naturliga vattenprocessen som transporterar och deponerar sand vid stranden. Exploatering på stranden, t.ex. bebyggelse, kan störa den naturliga dynbildningen och förändra vegetation och artsammansättning. Killingsandens ställning som en av få oexploaterade stränder längs Västerbottens kust är i sig ett värde att bevara. Sandtäkt eller liknande verksamhet skulle allvarligt hota området, och är oförenligt med områdets bevarandesyfte.

Igenväxning av dynhabitaten är ett hot om det tillåts ske, och markslitage från badgäster är positivt för att hålla området öppet. Körning med motorfordon kan dock skada dynernas strukturer och slita alltför mycket på vegetationen.

Plantering av främmande, sandbindande vegetation är ett annat hot som kraftigt skulle påverka den naturliga dynbildningen.

Åtgärder och verksamhet kopplade till skogsbruk, såsom avverkning, gallring och röjning, kan utgöra ett hot mot områdets naturtyper, framför allt de trädklädda dynerna, eftersom de stör kontinuiteten och den naturliga successionen. Viss röjning kan bli aktuell om området börjar växa igen, men markägaren bör rådfråga Länsstyrelsen innan sådana åtgärder görs.

Bevarandeåtgärder

Skyddsåtgärder

Killingsanden är ett Natura 2000-område och har det skydd enligt miljöbalken som gäller samtliga Natura 2000-områden i landet. Alla verksamheter och åtgärder, innanför och utanför området, som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-området är tillståndspliktiga enligt 7 kap 28-29 §§ miljöbalken. Killingsanden berörs även av ett utökat strandskydd som gäller 200 meter upp och ut från stranden.

Skötselåtgärder

Inga direkta åtgärder är i nuläget aktuella utan området ska lämnas orört från större ingrepp. Den markstörning som badgäster medför är dock positiv. Om området växer igen kan det behövas åtgärder för att hålla undan träd och buskar, och samtidigt skapa mer blottad sand.

Ytterligare information

På naturvardsverket.se kan du hitta mer information om Natura 2000.

I Naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#) kan du hitta kartmaterial och fakta om skyddade områden. Man kan ladda ner gränser och naturtypskartor (NNK) för alla eller enstaka områden.

I Skogsstyrelsens kartverktyg [Skogens pärlor](#) kan du bl.a. hitta information om skogar med höga naturvärden.